

SOCIETAT ▶ BAGES

Les gitanes de Sant Vicenç fa 25 anys que van tornar a la plaça

► El ball celebra diumenge un quart de segle de la seva recuperació com a dansa popular

EL REPORTATGE

Queralt Casals

SANT VICENÇ DE CASTELLET

«E l ball de gitanes de Sant Vicenç de Castellet és de la gent». I amb ella vol celebrar, aquest diumenge, que ja fa 25 anys que el poble va popularitzar aquesta dansa portant-la al carrer i implicant-hi múltiples generacions de santvicentins. Així ho assegura el mestre dansaire i coordinador de la Ballada Popular de Gitanes, Lluís Oliveras, que atribueix el mèrit «a les persones que s'hi han involucrat».

El municipi bagenc celebrarà aquest diumenge que fa 25 anys

que balla ininterrompudament el centenari ball al carrer. I ho farà amb uns 300 balladors i balladores de 14 colles, que envairan i ompliran de color la plaça de l'Ajuntament, en una de les manifestacions culturals més arrelades al municipi.

El 1992, coincidint amb la Festa Major d'Estiu, l'Esbart Dansaire Santvicentí (actiu del 1948 al 1953 i refundat el 1981) va recuperar la versió popular del ball introduït al poble el 1907 pels picapedrers de Caldes que treballaven en la construcció del ferrocarril. Fa 25 anys, desenes de persones van saltar a la plaça per protagonitzar la dansa, que ja formava part del repertori de l'esbart però que havia perdut la seva manifestació més popular. I així s'ha anat fent fins avui.

La ballada de gitanes d'enguany inclourà la participació d'uns 300 balladors de 14 colles

Entre els actes de celebració, dissabte hi haurà una mostra de balls de gitanes del Vallès amb quatre colles convidades

Aquesta continuïtat n'enorgulleix els impulsors, entre els quals hi havia Maria Alba Grauvilardell, Joan Manel Miquel i el mateix Lluís Oliveras. Per al mestre dansaire, això és un fet «molt positiu», perquè «deixes un pòsit d'una festa que heretes del 1907 però la transformes en un ball popular

que la gent s'ha fet seu». I afegeix que «quan veus que la festa dansa sola i té la força que té és el més bonic que pot passar-te».

Amb la plaça especialment guarnida per a l'ocasió, amb els gegants com a fidels companys de viatge i amb la música de la Cobla Ciutat de Terrassa, les gitanes es dansaran per vint-i-cinquè any consecutiu diumenge al migdia. Serà una jornada especial, que es vol celebrar amb la gent «gràcies a la qual hem aconseguit arribar fins aquí», apunta Oliveras.

La festa, però, començarà dis-

sabte a 2/4 de 7 de la tarda a la plaça de l'Ajuntament, amb la ballada popular de gitanes infantil, que celebra el 10è aniversari. «Tenim escola i va forta, i això vol dir que hi ha futur», diu Oliveras. Tot seguit, i amb motiu del 25è aniversari, hi haurà una mostra de balls de gitanes del Vallès amb la participació de les colles de Canovelles, Lliçà d'Amunt, Montmeló i Santa Eulàlia de Ronçana. Les colles de Sant Vicenç també faran una mostra de les seves gitanes, que han convertit en un autèntic patrimoni cultural del municipi.

Entrevista Maria Alba Grauvilardell

DANSAIRE I IMPULSORA DE LA RECUPERACIÓ DE LES GITANES

«És una festa que ens sentim molt nostra, i n'estem orgullosos»

Q.C. | SANT VICENÇ

Va ser una de les impulsores de la recuperació del ball de gitanes al carrer ara fa 25 anys. Com a mestra dansaire o balladora no se n'ha perdut cap edició, i tampoc faltaria a la d'aquest diumenge ballant amb la colla d'exdansaires de l'esbart. També va impulsar les gitanes infantils, ara fa deu anys.

Maria Alba Grauvilardell

P Com recorda la primera ballada de les gitanes, fa 25 anys?

R Com una cosa molt gran. Vam començar sense tenir la certesa de si agradaria i tindria èxit i continuïtat, i vam veure que de bon principi tothom s'hi abocava amb molta alegria i s'ha mantingut inamovible. Va ser realment una cosa molt satisfactòria veure com molta gent del poble que no estava vinculada a l'esbart s'hi va comprometre.

P Al carrer, la festa s'ha fet popular. És aquesta la clau de l'èxit?

R I tant. Les gitanes a plaça són populars, són obertes a tothom, sense límit d'edat, i no s'hi tenen en compte ni els coneixements, ni la ideologia.. tothom hi té cabuda.

P La gent se les sent seves...

R Sí, tant els que ballen com els que vénen a mirar-ho. La plaça se'ns ha fet petita,

però no ens plantegem canviar el lloc perquè és l'essència que l'ha fet popular, amb aquella amalgama de colors. És una festa que ens sentim molt nostra, i n'estem orgullosos.

P Amb les gitanes infantils tenen el planter garantit.

R Sí, tenim molts nens petits que volien ballar gitanes, i el 2007 vam crear les gitanes infantils, on ballen els infants a partir de 3 anys. D'aquesta manera, tenen la seva pròpia festa, amb la implicació de molts nens i nenes, alguns dels quals hem vist créixer.

P Diumenge serà un dia especial...

R Sí, a mi em fa molta il·lusió perquè hi ha molta gent que hi és des del primer any. Esperem que la festa surti molt bé, perquè la gent s'ho mereix: se l'estimen molt i hi ha molta implicació.

Entrevista Marta Samper

DANSAIRE DEL PRIMER ESBART SANTVICENTÍ, CREAT EL 1948

«L'esbart va ser el centre de cultura i ens va anar creant inquietuds»

Q.C. | SANT VICENÇ

Marta Samper va començar a ballar a l'Esbart Dansaire Santvicentí l'any de la seva creació, el 1948, quan tenia 11 anys. Quan en la segona etapa de l'esbart es van recuperar les gitanes, s'hi va afegir l'any 1999, i les va ballar fins al 2008 amb la colla dels antics dansaires de l'esbart. Des d'aleshores, les viu amb la mateixa intensitat, però com a espectadora.

Marta Samper, exdansaire de l'esbart

P Quin record té d'aquell primer esbart, fundat el 1948?

R Un record molt bo. Aleshores, la canalla no teníem gaires activitats per fer, i a l'esbart hi vam aprendre moltes coses. Va ser el centre de cultura d'aquella època i ens va anar creant inquietuds. A les sortides, descobries una cultura que als pobles no arribava.

P Un esbart potent com el que es va crear no era gaire habitual en aquella època...

R No, no... per exemple, hi havia gent que no havia anat mai a Barcelona i, gràcies a l'esbart, va anar a ballar al Poble Espanyol.

P Ja en la segona època de l'esbart, iniciada l'any 81, es va impulsar la ballada popular de gitanes, que ara fa 25 anys. Com ho van veure els antics dansaires?

R Quan ens van dir que portarien les gitanes al carrer, primer vam ser una mica incrèduls, perquè pensàvem que la gent no ho seguiria perquè ho desconeixíem. Però, caram, la cosa va funcionar i es va anar engrescant fins avui.

P El poble se sent molt seves les gitanes.

R Sí, és una de les festes que omple més el poble, perquè es viu molt, i hi ha vegades que hi ballen fins a tres generacions d'una mateixa família.

P Aquest diumenge ja farà 25 anys de la seva recuperació. Ballarà?

R Jo tinc la sort de moure'm bé, però ja vaig dir que pararia, perquè volia plegar amb dignitat. Ens hem d'adaptar a les noves situacions. Tot té el seu temps i he gaudit moltíssim ballant, però ara m'ho passo bé veient-ho.

Opinió

LA TALAIA

CINEMA ALS SEIXANTA

En un moment en què el cinema comercial viu en perill de ser arrossegat per l'impacte brutal d'Internet, Cine Club Manresa, un dels més antics de l'estat, celebra solemnement el seu seixantè aniversari amb ganes de tirar endavant molts anys més. El cinema minoritari, el que no passa per les grans pantalles comercials, sempre ha tingut molts problemes per subsistir, i va arribar a ser arraconat quan la gran indústria lligava gossos amb llonganisses. Avui, en plena crisi, el cinema petit sembla perfectament preparat per subsistir si manté una mínima xarxa de suport i un públic minoritari. Cine Club Manresa forma part d'aquesta xarxa i s'ofereix per col·laborar a mantenir viu un art fascinant que ni la indústria ni la crisi no han aconseguit eliminar.

L'ADREÇADOR PER GALDRIC SALA

L'ESCLETXA

Xavier Prunés PERIODISTA ▶ xavierprunes@regio7.cat

HOMENATGE CONTRA L'OBLIT

El Projecte Manresa-Mauthausen, una iniciativa pedagògica als instituts Lluís de Peguera i Pius Font i Quer que té tres anys de vida, aporta uns treballs de recerca de vàlua i una mostra del compromís dels joves

Vaig ser, aquest darrer dissabte al matí, a l'Espai Memòries del Museu Comarcal, a la Via de Sant Ignasi de Manresa. S'hi exposava una mostra-testimoni del que ha estat, des del 2013, una iniciativa que fa història i que fa ciutadania. Es tracta del Projecte Manresa-Mauthausen que s'ha impulsat als instituts manresans Lluís de Peguera i Pius Font i Quer, amb les visites anyals al camp nazi dels professors amb els alumnes. L'exposició, que també tenia la col·laboració de l'Escola d'Art, era colpidora i ubicava l'horror nazi no com un fet aïllat sinó emmarcat amb altres dels dra-

mes del passat i algun del present. I en el mateix Espai Memòries hi havia unes interessants xerrades-col·loqui que tenien la participació ben documentada i inspiradora de dos historiadors que són Premi Bages de Cultura: Rosa Toran, que és presidenta de l'Amical Mauthausen, i Joaquim Aloy, creador de l'exemplar web *memoria.cat*. Per a mi, la relativa sorpresa més agradable del matí va ser escoltar els tres autors de dos treballs de recerca sobre bagencs que van anar a parar als terribles camps de concentració i extermini. Són estudiants dels instituts manresans: Pol Torres, que ha seguit la trajectòria de Joan

Poch, que va viure a Cabrianes, on va deixar la dona i la filla, i va morir el 1942 a Mauthausen; Alejandra Ibarra i Ariadna Moyano, que han localitzat els domicilis a la capital del Bages d'un total de 17 dels 24 deportats manresans als camps nazis en aquells anys de brutalitat sense fre. Amb la guia dels seus tutors, és gratificant que els joves s'interessin no només pel que va suc-

Els governs d'arreu haurien d'entendre que no han d'amagar ni de tancar més. Poder conèixer la nostra història, tota, ens farà entendre millor com som

ceir, també pels perquès. El treball de Pol Torres, que aquest diari va resumir amb un impactant reportatge de Pepa Mañé que enganxava de la primera fins a la última línia, és esplèndid i dibuixa una de les moltes vides estroncades en un període que no s'ha d'oblidar. Com les dels manresans del treball de l'Alejandra i de l'Ariadna, entre els quals hi havia Joaquim Amat-Piniella, autor de *KL Reich*, la versió novel·lada d'uns fets massa reals. L'esforç de les dues estudiants va arribar fins al ple municipal de Manresa i la seva proposta és que, com ja s'ha fet en altres poblacions europees i a Navàs, amb una llamborda simbòlica s'indiqui l'indret on vivia cada ciutadà deportat als camps de l'infern. Els estudiants i els seus tutors ens donen una lliçó. Esperem que els governs d'arreu no amaguin més, no tapin més. Conèixer la nostra història, tota, poder esbrinar les grandeses i les misèries del passat, ens farà entendre molt millor com som.

ESTRELLES I ESTRELLATS

ESTRELLA

FUNDACIÓ LA PLANA

El proper 28 de maig celebrarà una jornada d'economia crítica a Santa Maria d'Oló, en la qual participaran els impulsors del Seminari Taifa Miren Exezarreta i José Iglesias. La jornada, a més, coincideix amb el 30è aniversari del centre La Plana.

ESTRELLAT

AJUNTAMENT DE MANRESA

El consistori ha torçat la tendència positiva en el pagament de les seves factures. En el primer trimestre del 2016, la xifra de factures als proveïdors que paga fora del termini legal ha crescut fins al 85%.

ESTRELLA

BALL DE GITANES DE SANT VICENÇ

Aquest proper diumenge Sant Vicenç acollirà de nou la ballada de gitanes recuperada ara fa 25 anys. Al llarg d'aquestes dues dècades i mitja, aquest ball s'ha popularitzat i ha implicat un gran nombre d'entitats i persones del municipi.

Regió7

Director: Marc Marcè i Casaponsa.
Director adjunt: Xavier Domènech i Sala.
Caps d'àrea: Enric Badia (Societat), Salvador Redó (Fotografia), Carles Blaya (Economia i Arreu) i Francesc Galindo (Manresa). **Caps de secció:** David Bricollé (Bages), Xavier Prunés (Esports), Susana Paz (Cultures).
Cap d'àrea d'administració i distribució: Sandra Espinal.
Cap de publicitat: Joan Pedreira. **Cap de secció:** Teresa Boladeras (Administració i finances).

CONSELL ASSESSOR: Gonçal Mazcuñán i Boix, Valentí Martínez i Espinosa, Jaume Torras i Rodergas, Pere Fons i Vilardell, Àngels Freixanet i Picañol, Antoni Dalmau i Ribalta, Josep Maria Descals i Vilarnau, Albert Rumbo i Soler, Ramon Segué i Coromines, Jordi Vilaseca i Bruguera, Aitor Moll i Sarasola, Ainhoa Moll i Sarasola, Marc Marcè i Casaponsa.
EDITA: EDICIONS INTERCOMARCALS (EISA)
Gerent: Fèlix Noguera i Carrillo

REDACCIÓ, ADMINISTRACIÓ, DISTRIBUCIÓ I PUBLICITAT
 carrer Sant Antoni Maria Claret, 32. 08243. Manresa

TELÈFON 93 877 22 33 | FAX 93 874 03 52 | FAX DE PUBLICITAT 93 874 16 12 | ADREÇA ELECTRÒNICA regio7@regio7.cat

BERGA: Font del Ros, 1. 08600. Telèfon: 93 822 12 19. Fax: 93 822 03 99.
SOLSONA: Pujada del Seminari s/n - Edifici Seminari, despatx 8. 25280.
 Telèfon: 973 48 30 08. Fax: 973 48 24 93.
<http://www.regio7.cat>

PROHIBIDA TOTA REPRODUCCIÓ ALS EFECTES DE L'ARTICLE 32.1. PARÀGRAF SEGON DE LA LPI.
 © Edicions Intercomarcals, S.A. Manresa. 2016.
 Tots els drets reservats. Aquesta publicació no pot ser reproduïda ni totalment ni parcialment, ni transmesa per cap tipus de mitjà, sense el permís per escrit de la direcció.

Imprimeix: Impressions Intercomarcals SA.
Dipòsits legals: Edició Manresa, B-44983-78.
 ISSN: 1137-5655.

Difusió controlada per

REGIÓ7 expressa les seves pròpies opinions únicament a l'Editorial i respecta, com a publicació oberta i plural, la dels seus articulistes i clients publicitaris.